

Achterzijde van Gezelle's geboortehuis.

ZIJN BOOMEN

o Boomen, die uw vonnis wacht
in Bamisbonte kleederdracht,
om, dood en in den ban gedaan,
geheel den winter bloot te staan;

hoe prachtig, overprachtig al
uw menigverwig loofgetal;
dat, stervende, en in 't zonnevier,
veel schoonder is als levend schier!

Gelijk aan 't Bamisblad,
vergunst, o Heere, uw dienaar, dat
de laatste dag mijns levens mij
de beste en U de schoonste zij!

Guido Gezelle

JA, ZE WAREN VAN GUIDO GEZELLE: DE herfstboomen, zoo goed als de lenteboomen, de zomerboomen en de winterboomen ook van hem waren.

Hij bezat ze als eigendom. Het waren de boomen van den dichter. Hij kende ze allemaal van hun wortels af tot aan de bovenste takjes. En kenden zij hem ook niet? Het waren toch levende wezens en samen noemde hij ze het boomenvolk. Hij zag de schoone symbolen in hun leven en sterven, de schoone symbolen, die alleen fijne menschen kunnen begrijpen. Het waren Gods boomen en Guido Gezelle zag ze als schepselen, die groeiden en bloeiden, die dankbaar genoten van warme zon en zachten regen, die lijden konden, als de storm ze kraakte, die kreunden van pijn, die worstelden om het leven te rekken en te redden, die trotseerden de herfstwoede en de winterkou, die door Go' werden gezegend en bewaard. Die boomen vertelden hem van hun Schepper, Die hen in 't leven riep en Die hen verzorgde: hen voedde en kleepte als de vogels, die des zomers zongen tusschen hun gebladerte. Die ze beschermde ook en in gevaar behoedde.

In den winter zijn de teere kiemspruitjes in hun warme knoppenpakjes veilig. Sneeuwstormen, hagelvlagen, strenge vorst — de boomen ondergaan het alles elken winter. Maar als de lente komt, doorwaast het lichte groen de koppen en de kastanjes branden hun kaarsen en de appelaren doen de menschen stilstaan om hun kleuren: „half bloed, half melk" en de bloesems van peren en kriecken pronken hun pracht en binnen de gaffels schetterbekken de vogels, blij in hun „lichtgebouw," hun oude kerke, waarin hun psalmen den Schepper prijzen.

En als 't dan zomeren gaat in 't Vlaamsche land, en de boomenreken ¹⁾ fier er staan, bodemvast en levensrijp, in vollen dos, als ze spreken hun zware sprake tegen de winden, die ze beroeren, dan wordt de dichter angstig bij deze natuurweelde, hij nietig schepselke, dat niet

moet vergeleken met een forschen eik of trotschen beuk, maar met gras en veldbloem. „Het gras verdort, de bloem valt af."

En dan — die herfst.

Die eerst nog zomer wil zijn, als hij in de tuinen zijn late rozen uitbloeit, zijn paars en donkerrood doet bewonderen bij aster en dahlia, en met roestbruin en zwavelgeel en donkergroen de bosschen kleurt. En heel langzaam sterven de tinten weg en de bladeren vallen. Ze wentelen als de „wouters, ²⁾ die weg en weder draaien, van de eene blomme op de andere, in het heetste zonnelaaien." Het laatste groen is nauwelijks groen en de laagste takken worden dan zwart en alles leeft uit en alleen de avondzon tracht nog de resten te vergouden en zet nog het bosch een avond of wat in roode pracht.

Gezelle heeft zijn boomen bezongen.

Omdat hij ze liefhad.

Die liefde was sinds zijn kinderjaren gegroeid — och, dat vergeet hij nooit, hoe hij draaide om den pratenden tuinman in den hof achter zijn geboortehuis. Die tuinman was zijn vader, die in den schoonen tuin hem leerde van de planten. Het waren bonte woorden, kleurige zinnen, die vader Pieter Jan vond en greep en waarin hij zijn eigen liefde voor bloem en plant vertolkte.

Ge moet hem eens gaan zien, dien tuin achter dat huis aan den Oostkant van Brugge. Ik mocht er in rondwandelen van den zomer en ik heb ze gezien de boomen, die Gezelle als knaap eens zag en van wie hij later zong, en zijn poëzie leest ge achter glas tegen de stammen.

Daar is de doornenboom, de schamele, die „nochtans de zonne biedt de vreugde van zijn hart. Eén vlage bloemen duikt zijn takken, scheef en krom; de bietjes zie 'k er zog van zuiver zeem ³⁾ in zanten, ⁴⁾ de bloemen in en uit en uit en in, weerom."

En „Sambucus nigra," de vlienderboom, die in elken Vlaamschen hof staat, achter het huis en aan het water groeit — de gediensstige, de goede, de kindervriend.

En „Sorbus aucuparia," de lijsterbes, met zijn korallen, de „bloeroo bezekens," ⁵⁾ waarop de najaarszonne fonkelt.

En de bolgekrunde linde, van verre te zien; als najaarsche zoo mooi van verwen.

En „Platanus orientalis" — die den dichter vragen deed in den herfst, als hij 't geweeftsel van zijn schaduwkleed in 't stof betreden moet:

„Hebt toch meelijn menschen, meelijn
Met de schoone boomen Gods."

Ge moet dat hofke eens gaan zien dicht bij de plek, waar Vlaanderens zanger de oogen 't eerst opende en 't laatst sloot — dicht bij de plek waar dit edele leven opbloeyde en uitbloeyde.

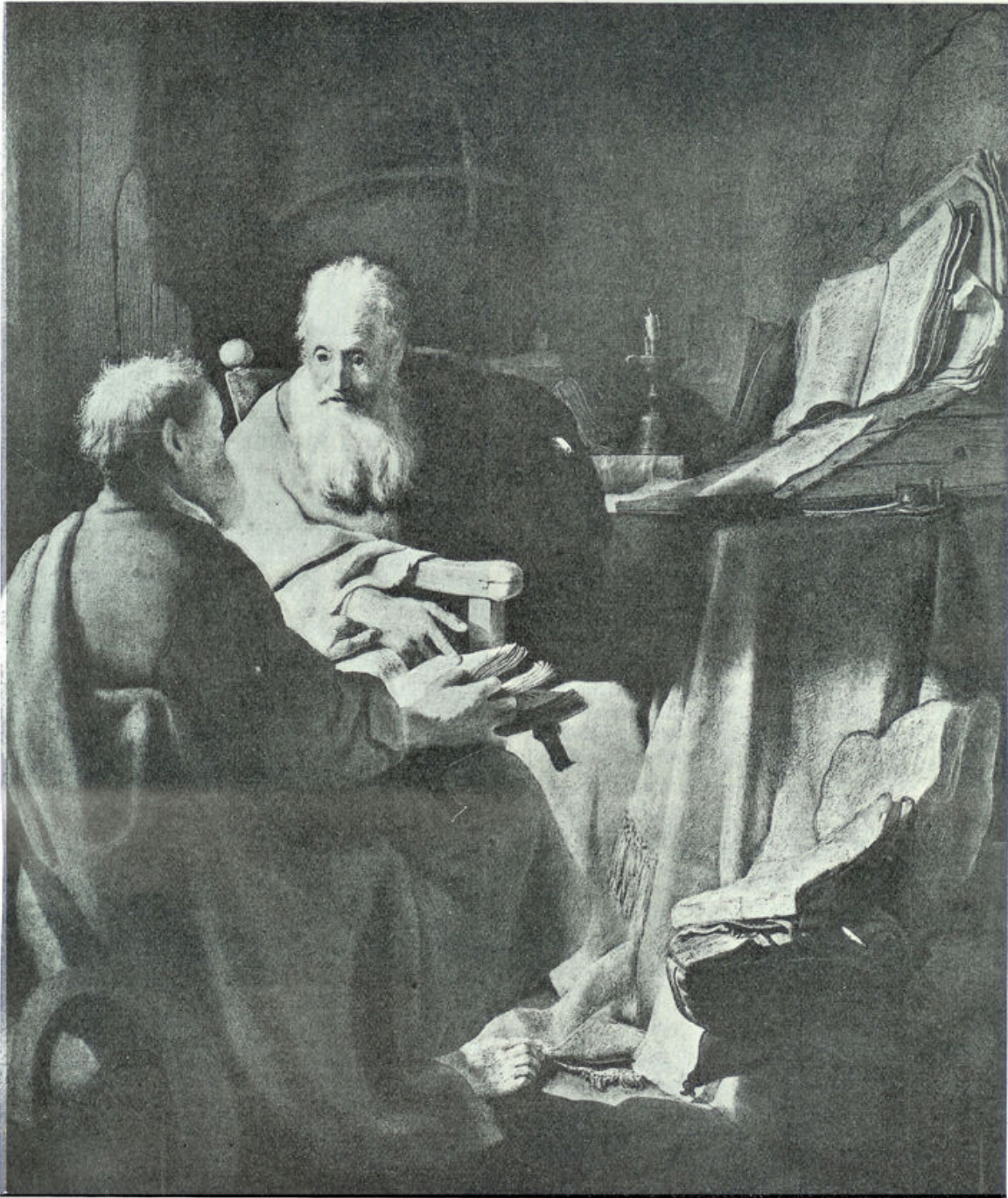
En ga dan even den Rolleweg af en sla rechtsom en wandel langs de Kruisveste — daar staan er nog twee: twee „meulens," op de wallen en daar staan ook weer andere Gezelleboomen.

Daar heeft hij als kind gespeeld: geklauterd en geslierd en het terrein verkend.

Daar... en ge ziet hem naderen en ge herkent hem. Overall is Gezelle in Brugge: in de kerk, bij het Engelsche klooster, in vaders hofke, op de straat — Gezelle kent Brugge en Brugge kent Gezelle.

De dichter had zijn boomen lief om hun schoonheid, omdat ze tegen den hemel waren afgeteekend, omdat ze hem vertelden van het Paradijs en hij had ze lief,

¹⁾ boomenrijen; ²⁾ vlinders; ³⁾ honing; ⁴⁾ verzamelen; ⁵⁾ bessen.

HERFSTLEVEN

Een vroeg werk van Rembrandt, tentoongesteld bij Hoogendijk & Co te Amsterdam.

„Een schilderije van Rembrandt gedaen, daer twee ouden mannekens siften en disputeren; den eenen heeft een groot bouck op zijn schoot, daer comt een sonnelicht in.”

omdat ze een plaats hadden in het zieleleven van het Vlaamsche volk.

Toen hij nog leeraar was, moesten zijn jongens opstellen maken over boomen.

En dat konden ze, omdat hun meester Gezelle was. En ze schreven op, wat ze van de boomen der dorpspleinen en kerkhoven en hofsteden wisten en Gezelle las het en onderstreepte, wat hij belangrijk vond en verzamelde, wat hem trof en leerde van zijn jongens.

Zoals hij de speelliedjes van de kinderen afliuisterde en de taal van de straatmensen en het alles opschreef, omdat hij de taal beminde, de echte taal, die leefde in zijn schoon Vlaanderen.

Gezelle moest weten welke spreuken over boomen de menschen zeiden en welke legenden er over zijn boomen waren ontstaan. En hij bracht het alles op zijn papieren.

En dan verliet hij weer zijn kamer en wandelde in zijn land. En zong.

En stil stond hij als de herfst zijn spel speelde met het doode blad.

En dan zag hij het vergankelijke des levens. Armoede, ellende.

Stervensnood.

Zwart teekenden de reuzen tegen den hemel.

En bij vallenden avond was hem de natuur in rouw.

En hij — hij zal ook eens „Adams zonde boeten.”

Des winters grafstee wacht ook hem. Maar 's levens geest zal juichen, omdat hij den dood niet zal zien. Het leven overwint, omdat het Leven heeft overwonnen.

Laat ze razen de stormen, laat ze buigen en breken. De lente keert weer. Na 's winters duisterheden zal „t edel boomgeslacht weer staan vol lieve blommen” en zoo lange Gezelle „een penne kon roeren,” heeft hij geschreven van levensoverwinning, van zonnezege.

A. L. v. H.

EVEN NADENKEN EN OPLOSSEN

LETTERGREEP-PUZZLE

a - ber - cem - cra - da - dan - de - dent - der - e - e - e - ga - ge - gel - gen - grant - housz - in - jonk - ki - kwaad - li - liefd - me - mi - misch - na - or - pan - ran - ri - rhyth - rij - sa - schiks - taat - te - tee - tha - tie - to - ve - ve - vi - vrouw - we.

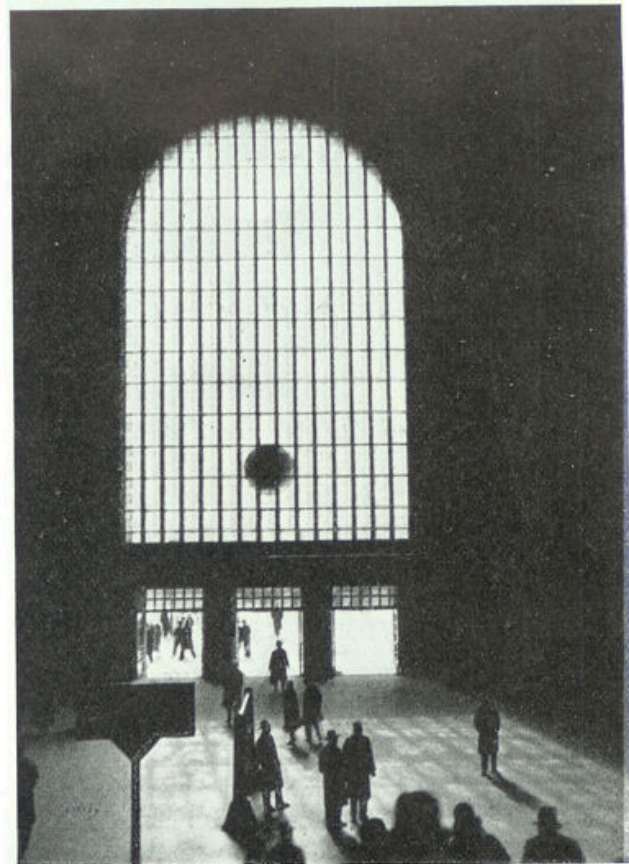
Van bovenstaande lettergrepen moeten zestien woorden gevormd worden, waarvan de eerste en laatste letter, beide van boven naar beneden gelezen, een bekend spreekwoord vormen.

Hoe luidt dit?

OMSCHRIJVINGEN

1. Italiaansch dichter.
 2. Ambtsrust met pensioen.
 3. Alleenheerschappij.
 4. Muziekinstrument.
 5. Innig bemind.
 6. Uitgebouwde ruimte van een woning.
 7. Blijkbaar.
 8. Klankmatig.
 9. Textiel-bedrijf.
 10. Nederl. Nat. en Scheikundige (18e eeuw.)
 11. Adellijke dame.
 12. Muze.
 13. Maand.
 14. Uitgewekene.
 15. Japansche zeehaven.
 16. Ongaarne.
- (Oplossing in een volgend nummer.)

90

Aglia-Superpan-opname.

Herfstlicht.

RAADGEVINGEN VAN DE VRIEND DER GEZONDHEID

Hoogfrequentie-apparaten. — De violette stralen en de knetterende overspringende vonken, die bij het gebruik dezer apparaten ontstaan, kunnen suggestief-genezend werken bij tal van kwalen en kwaaltjes van nerveuzen aard, ook wratten kan men er mee verdrijven, en een bepaald soort jeukend ekzeem (huiduitslag) verbeteren, maar deze apparaten bij alle mogelijke ernstige ziekten, zooals tuberculose, hartziekten, enz. toe te passen is dwaas en gevaarlijk, ten eerste omdat zij daarbij niets helpen en ten tweede omdat het juiste tijdstip voor een goede werkzame behandeling er door wordt verzuimd.

De Directeur van den Geneeskundigen Dienst te Amsterdam heeft er eenigen tijd geleden openlijk tegen gewaarschuwd in de volgende bewoordingen:

„Stelselmatig worden hoogfrequentie-apparaten aangeboden en wordt ook met deze toestellen demonstratie gegeven van zoogenaamde genezingen van patiënten.”

„Ik acht het noodig mede te deelen, dat de behandeling met hoogfrequentie door de artsen in enkele bepaalde gevallen wordt toegepast, doch dat zij volkomen ongeschikt is voor de behandeling van allerlei kwalen, waartegen deze wordt aangeprezen, zooals: kanker, hartkwalen, reumatiek, jicht en nog vele andere afwijkingen. Vele menschen zijn reeds de dupe er van geworden, in zooverre, dat zij een koopcontract teekenen voor vrij belangrijke bedragen en reeds direct een zekere som storten, terwijl zij dan nog langen tijd moeten afbetalen op de koopsom van deze voor hen waarde-looze apparaten.”

Hieraan voegen wij nog toe, dat in Duitschland onlangs een vrouwelijke kwakzalver, die kanker met hoogfrequentiebestralingen had behandeld, tot gevangenisstraf, verlies van eer en een hooge boete werd veroordeeld.

Dr J. V.